

II

(Tiesību akti, kuri pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana nav obligāta)

LĒMUMI

KOMISIJA

KOMISIJAS LĒMUMS

(2007. gada 10. jūlijs)

par valsts atbalstu C 20/06 (ex NN 30/06), ko īstenojusi Slovēnija uzņēmumam *Novoles Lesna Industrija Straža d.d.*

(izziņots ar dokumenta numuru K(2007) 3223)

(Autentisks ir tikai teksts slovēņu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2008/90/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomiskās Zonas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt savus apsvērumus atbilstīgi minētajiem pantiem ⁽¹⁾,

tā kā:

I. PROCEDŪRA

(1) Komisija 2004. gada 1. decembrī saņēma sūdzību par iespējamu atbalstu Slovēnijas kokapstrādes uzņēmumam *Novoles Lesna Industrija Straža d.d.* (turpmāk tekstā "Novoles Straža").

(2) Sūdzība attiecās uz dažiem finanšu pasākumiem, kas 2004. gada 27. maijā ar Slovēnijas valdības lēmumu

saskaņā ar 21. pantu Slovēnijas Likumā par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai tika piešķirti uzņēmumam *Novoles Straža*. Komisijai par to neziņoja, jo Slovēnijas valsts atbalsta uzraudzības komisija to apstiprināja 2004. gada 23. aprīlī, t. i., pirms pievienošanās. Tomēr, ievērojot, ka attiecīgais kritērijs, kas nosaka valsts atbalsta piešķiršanas laiku, ir juridiski saistošais tiesību akts, uz kuru pamatojoties kompetentā valsts iestāde izlemj piešķirt valsts atbalstu, Komisija uzskatīja, ka konkrētais pasākums veidoja jaunu atbalstu un tādējādi par to bija jāpaziņo atbilstoši EK līguma 88. pantam un jāizvērtē atbilstoši EK līguma 87. pantam ⁽²⁾.

(3) Komisija 2006. gada 16. maija vēstulē informēja Slovēniju, ka ir nolēmusi uzsākt EK līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru attiecībā uz minēto atbalstu.

(4) Komisijas lēmums uzsākt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽³⁾. Komisija aicināja visas ieinteresētās puses iesniegt savus apsvērumus par šo atbalsta pasākumu.

(5) Komisija no ieinteresētajām pusēm apsvērumus nesauņēma.

⁽²⁾ Šīs procedūras būtība bija izklāstīta lēmumā uzsākt procedūru (skatīt 1. zemsvītras piezīmi) un ir saistoša šā lēmuma mērķim.

⁽³⁾ Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

⁽¹⁾ OV C 194, 18.8.2006., 22. lpp.

- (6) Slovēnija sniedza apsvērumus 2006. gada 17. jūlija vēstulē. Papildu informācija tika lūgta 2006. gada 11. oktobra un 2007. gada 23. februāra vēstulē, atbildes nosūtītas ar 2006. gada 30. novembra un 2007. gada 23. aprīļa vēstuli. Turklāt 2006. gada 28. jūnijā notika Komisijas dienestu un Slovēnijas iestāžu pārstāvju tikšanās.

II. ATBALSTA IZVĒRSTS APRAKSTS

1. Atbalsta saņēmējs

- (7) Uzņēmums *Novoles Straža* ražo izstrādājumus no koksnes pusfabrikāta un mēbeles. Tas atrodas Stražā, Slovēnijā, kas ir atbalstāms reģions EK līguma 87. panta 3. punkta a) apakšpunkta nozīmē. Uzņēmumā 2003. gadā strādāja 800 darbinieki, un šis uzņēmums ir viens no lielākajiem darba devējiem Slovēnijā kokapstrādes un mēbeļu ražošanas nozarē.
- (8) Tam pieder daļas divos uzņēmumos – *Novoles-Primara d.o.o.* (100 %) un *Pohištno Brežice d.d.* (93,7 %). Slovēnija ziņoja, ka abi šie uzņēmumi arī ir sliktā finansiālā stāvoklī. Pirmais no minētajiem uzņēmumiem 2003. gadā guva ļoti nelielu peļņu, bet otrs strādāja ar zaudējumiem.
- (9) Uzņēmums pieder vairākām juridiskām un fiziskām personām. Tomēr īpašumtiesības ir ļoti sadrumstalotas,

kas neļauj nevienam no īpašniekiem uzņēmumu kontrolēt tādā mērā, lai to uzskatītu par lielākas grupas daļu. Būtībā lielākie akcionāri ir esošie un bijušie darbinieki, kuri nav saistīti ar nekāda veida akciju līgumu un kuriem pieder 22,3 % akciju. Turklāt vairākām *PID* (licencēta ieguldījumu sabiedrība) pieder 33,4 %. Tomēr Komisija saprot, ka šie *PID* ieguldījumu fondi ir tikai administratīvas vienības, kas pārvalda privātu akcionāru akcijas. Šīs akciju kapitāla daļas radās, Slovēnijā privatizējot "sociālo kapitālu", t. i., izpratne, ka uzņēmumi pieder ikvienam. Šā sociālā kapitāla piederība tika pārveidota, piešķirot iedzīvotājiem īpašumā sertifikātus, kurus varēja apmainīt pret akcijām. *PID* tika izveidoti, lai iedzīvotājiem dotu iespēju piedalīties īpašuma pārveidošanā, apmainot sertifikātus pret akcijām. Slovēnijas iestādes apstiprināja, ka *PID* nav pieejamu līdzekļu, kas palīdzētu uzņēmumam pārvarēt grūtības.

2. Atbalsta saņēmēja finansiālais stāvoklis

- (10) Uzņēmuma sliktais finansiālais stāvoklis skaidrojams ar to, ka tas zaudēja nozīmīgu sava reģistrētā kapitāla daļu SIT 1,262 miljardu (aptuveni EUR 5,3 miljoni⁽⁴⁾) apmērā, kas līdz 2004. gada aprīlim samazinājās līdz SIT 0,75 miljardiem. Galvenie finanšu un darbības rādītāji, kas ņemti no bilances, peļņas vai zaudējumu aprēķina un naudas plūsmas pārskata, ir iekļauti tabulā:

1. tabula

Uzņēmuma *Novoles Straža* finanšu rādītāji

Radītājs	1999	2000	2001	2002	2003
Neto pārdošanas ieņēmumi	6 341 790	6 507 932	6 602 106	8 093 436	6 014 466
Krājumi	880 544	936 471	1 113 218	955 305	1 279 940
Prasījumi	930 585	1 053 433	1 218 067	1 676 595	1 133 643
Peļņa (zaudējumi)	78 809	109 884	128 843	110 215	(511 149)
Parāda attiecība	42,1	44,7	47,2	50,2	57,6

- (11) Slovēnijas iestādes paskaidroja, ka uzņēmuma zaudējumu cēlonis galvenokārt ir nespēja izpildīt pārdošanas plānu laikā, kad uzņēmums finanšu izdevumi pieauga. To apliecina fakts, ka uzņēmuma parāda attiecība nepārtraukti pieauga un kopumā pieauga arī krājumi.
- (12) Atbildot uz procedūras sākšanu, Slovēnijas iestādes paskaidroja, ka laikposmā no 2000. līdz 2001. gadam un no 2002. līdz 2003. gadam pārdevumu apjoms arī ir samazinājies, pieaugums 2002. gadā skaidrojams ar neparedzētiem notikumiem, t.i., celtniecības darbiem Horvātijā (lielu viesnīcu kompleksu iekārtošana), jaunu mēbeļu sēriju laišanu apgrozībā un divu meitasuzņēmumu

tirdzniecības vietu pārņemšanu, kas tika iekļauti *Novoles* 2003. gada 1. janvārī.

- (13) Turklāt Slovēnijas iestādes nodrošināja Komisiju ar dokumentāliem pierādījumiem, kas liecina, ka uzņēmums nevarēja pietiekamā apjomā iegūt jaunu kapitālu no kapitāla tirgiem. Piemēram, bankas noraidīja *Novoles Straža* pieteikumu jaunu līdzekļu saņemšanai, jo uzņēmumam ir slikta kredītspēja un nepietiekams nodrošinājums, lai kompensētu sliktu maksātspēju. Pat valsts garantija, kas sedz 65 % no pieprasītā apjoma, tika uzskatīta par nepietiekamu.

⁽⁴⁾ 2006. gada sākumā valūtas kurss EUR 1 = 240 Slovēnijas toлари (SIT).

3. Pārstrukturēšanas plāns

- (14) Lai grūtības pārvarētu, *Novoles Straža* 2004. gada aprīlī Ekonomikas ministrijai iesniedza pārstrukturēšanas plānu 2004. gada martā par pārstrukturēšanas periodu no 2004. līdz 2008. gadam.
- (15) Plānā kā uzņēmuma pašreizējās situācijas skaidrojums minēts ekonomiskās izaugsmes kritums uzņēmuma galvenajos eksporta tirgos (konkrēti Vācijā un ASV), kuros tas pārdeva 60 % produkcijas. Turklāt pieprasījums pēc starpproduktiem arī ir samazinājies. Samazinoties ieņēmumiem 2003. gadā, uzņēmums nevarēja segt saistības no paša resursiem un rezultātā pieauga parādi un finanšu izdevumi. Turklāt uzņēmuma organizatoriskā struktūra neļāva pielāgot ražošanu pieprasījumam.
- (16) Lai grūtības pārvarētu, tika paredzēta finanšu pārstrukturēšana, kas arī īstenota ar mērķi pārveidot ar hipotēkām nodrošinātus īstermiņa aizdevumus SIT 1 669 940 776 apmērā par ilgtermiņa saistībām, pateicoties valsts garantijām SIT 1,1 miljarda apmērā dažiem aizdevumiem, kurus 65 % apmērā sedza hipotēkas, pārējo refinansējumu SIT 569 940 776 apmērā finansēja bez valsts atbalsta, bet ar hipotēku, kas lielāka par 100 % attiecību no nominālvērtības.
- (17) Turklāt uzņēmums *Novoles Straža* ir iecerējis savu darbību pārorientēt šādi:
- mainīt tirdzniecības stratēģiju, tas nozīmē, daļēji pārorientēties no ES un Ziemeļamerikas tirgiem uz Austrumeiropas un Krievijas tirgiem. Slovēnijas iestādes ir darījušas zināmus vairākus pārdošanas projektus, tostarp, Krievijā, Slovēnijā un Serbijā. Pārdošanas apjomi ārvalstu tirgos pieaugs 2008. gadā līdz 77 %, salīdzinot ar 70 % 2004. gadā, turklāt pārdošana Austrumeiropas tirgos veido 8 % (salīdzinājumā ar 0 % iepriekš),
 - samazināt starpproduktu proporciju par labu gataviem ražojumiem. Gatavie ražojumi 2008. gadā veidos 33 % (salīdzinājumā ar 26 % 2003. gadā) un savu preču markas 2008. gadā veidos 26 % (salīdzinājumā ar 20 % 2003. gadā), bet starpproduktu daļa 2008. gadā kritīsies no 41 % līdz 31 %. Tomēr starpprodukti joprojām būs svarīga produkcijas daļa, bet tie nebūs tikai saplākšņi, tādejādi tiks palielināta pievienotā vērtība. Šajā gadījumā uzņēmuma priekšrocība ir ražot mazākus apjomus pazīstamam ražotājam.
- (18) Turklāt līdz ar pārorientēšanos notiek tehnoloģiska pārstrukturēšana, kas ir vērsta uz rentablāku ražošanu un tehnoloģiska aprikojuma pielāgošanu uz pieprasījumu vērstai ražošanai, kas arī atbilst vides aizsardzības standartiem. Iepļānoti arī ieguldījumi SIT 1 455 miljonu (EUR 6,06 miljonu) apmērā, kas paredzēti produktivitātes celšanai, darba apstākļu uzlabošanai, materiālu efektīvākai izmantošanai, enerģijas taupīšanai un vides aizsardzības standartu ievērošanai. Slovēnijas iestādes Komisijai ir nosūtījušas ieguldījumu tabulu, kurā iekļauti tādi pasākumi kā saplākšņa peļņas centra modernizācija, datorizēta žāvēšanas procesa ieviešana, ražošanas modernizācija jaunajā produktu klāsta peļņas centrā, enerģētikas sistēmas kapitālais remonts un jaunas informācijas sistēmas ieviešana. Slovēnijas iestādes norādījušas, ka kavēšanās dažu galveno instrumentu ieviešanā, piemēram, ražošana jaunajā produktu klāsta peļņas centrā vai enerģētikas sistēmas kapitālais remonts, ir notikusi līdzekļu trūkuma dēļ (šos ieguldījumus bija paredzēts finansēt galvenokārt no pašu resursiem).
- (19) Visbeidzot, personāla pārstrukturēšana paredz darbaspēka samazināšanu par 96 darbiniekiem un speciālu un vispārēju mācību nodrošināšanu pārējiem darbiniekiem. Izdevumus SIT 537 miljonu apmērā daļēji segs subsīdija SIT 283 miljonu apmērā (EUR 1,2 miljoni).
- (20) Slovēnija iesniedza uzņēmējdarbības prognozes nākamajiem pieciem gadiem, norādot, ka pārstrukturēšanas plāns ļaus atjaunot uzņēmuma *Novoles Staža* dzīvotspēju.
- (21) Slovēnijas iestādes ir sniegušas Komisijai ziņas par pārdošanas prognozēm. Pirmkārt, tajās ir ņemts vērā ekonomiskais pieaugums Rietumeiropas tirgos no 2005. gada līdz 2007. gadam par aptuveni 10 % un Austrumeiropas tirgos par aptuveni 20 %⁽⁵⁾. Otrkārt, jāņem vērā ražošanas pārorientēšanās no starpproduktiem uz gataviem ražojumiem (46 % vietā 59 % gatavie ražojumi).

⁽⁵⁾ Informācija ir balstīta uz *Euromonitor* aplēsi, 2003.

- (22) Pamatojoties uz šiem pieņēmumiem, līdz ar pārdošanas vadītāju prognozēm, ņemot vērā informāciju no tirdzniecības izstādēm, kas iegūta no tirgotājiem un tieši no pircējiem, *Novoles Straža* ir izveidojis pārdošanas plānu laikposmam no 2004. līdz 2008. gadam.
- (23) Balstoties uz reālām prognozēm, tiek paredzēts, ka gada pieaugums laikposmā no 2003. līdz 2008. gadam būs

3,6–5,7 % iekšējā tirgū un 6,5–8,4 % ārējā tirdzniecībā. Attiecīgi pārstrukturēšanas peļņas norma 2008. gadā būs 11,7 %. Darbības peļņa 2008. gadā būs 12,6 %.

4. Pārstrukturēšanas izmaksas un finansēšana

- (24) Turpmākajā tabulā sniegts pārskats par pārstrukturēšanas izmaksu finansēšanu.

2. tabula

Pārstrukturēšanas izmaksas un finansēšana

Nepieciešamais finansējums (tūkst. SIT)	Pašu līdzekļi	Subsīdijas	Garantija	Kopā
Finanšu pārstrukturēšana	369 000 (*)		1 100 000	1 469 000
Tirdzniecības un attīstības pārstrukturēšana	675 000			675 000
Tehniskā pārstrukturēšana	1 456 000		200 000	1 656 000
Personāla pārstrukturēšana	253 988	282 771		536 759
Kopā	2 384 988	282 771	1 300 000	4 337 699

(*) Datus ievietojuši Komisija.

- (25) Uzņēmums kā valsts atbalstu saņēma SIT 1 583 miljonus (EUR 6,6 miljonus), taču tikai 2004. gada beigās, bet ne kā plānots 2004. gada vidū.
- (26) Galveno atbalstu veido valsts garantija četriem aizņēmumiem, kas kopā veido SIT 1,3 miljardus un dod iespēju *Novoles Straža* mainīt parādsaistību grafiku. Atmaksas termiņš ir septiņi gadi, ieskaitot divu gadu moratoriju. Pēc tam procentu likme ir 4,5 %, ieskaitot vienreizēju maksājumu 0,1 % apmērā kredīta darījuma noslēgšanai un pārvaldīšanai. Garantija segs aizņēmumus 100 % apmērā, un to papildus nodrošinās hipotēka vismaz 65 % apmērā.
- (27) Slovēnija apgalvo, ka SIT 2 385 miljonus no pārstrukturēšanas izmaksām sedz no pašu kapitāla. Tomēr Komisija uzskata, ka ir pieņemami pievienot summu SIT 569

miljonu apmērā no aizņēmumu privātā finansējuma (kas sasniedz 8,5 %). Daļa no pašu līdzekļiem uzņēmumam bija jāatrod, atsaucot ieguldījumus (SIT 1 323 miljoni, t. i., 30,5 %), kā arī ar nolietojumu un amortizāciju (29,76 %). Slovēnijas iestādes ir iesniegušas Komisijai sīku ieguldījumu atsaukšanas sarakstu. Atsaucot ieguldījumus, uzņēmums ir ieguvis aptuveni SIT 300 miljonus 2005. gadā, turpmāka ieguldījumu atsaukšana bija plānota (un ir daļēji īstenota) 2006. gadā (aptuveni 600 miljoni) un 2007. un 2008. gadā (450 miljoni).

5. Tirgus situācijas kompensācijas pasākumi

- (28) *Novoles Straža* ražo šādus produktus, kuru tirgus daļas ES-25 valstīs ir šādas.

3. tabula

Tirgus daļas

Ražojums	Tirgus daļa 2003. gadā	Tirgus daļa 2005. gadā
Saplāksnis (*)	0,14 %	0,13 %
Krēsli un to daļas (**)	0,07 %	0,04 %
Mēbeles un to daļas (***)	0,08 %	0,05 %
Vidēji	0,09 %	0,06 %

(*) ASV Harmonizētās sistēmas kodi 4412 14 00, 4412 19 00, 4412 93 00.

(**) ASV Harmonizētās sistēmas kodi 9401 61 00, 9401 69 00, 9401 90 30.

(***) ASV Harmonizētās sistēmas kodi 9403 60 10, 9403 60 90, 9403 90 30.

6. Citi atbalsta veidi

- (29) Labojot lēmumā par procedūras uzsākšanu minētos skaitļus, Slovēnijas iestādes apgalvoja, ka *Novoles Straža* faktiski ieguva no labvēlīgiem aizņēmumiem 2004. gadā, bet šiem aizdevumiem, kuri piešķirti no valsts un privātiem avotiem SIT 115,2 miljonu apmērā (EUR 0,48 miljonu) vides aizsardzības mērķiem, tīrās dotācijas ekvivalents sasniedz tikai SIT 14,9 miljonus (EUR 62 000). Šo atbalstu piešķīra saskaņā ar "Vides aizsardzības ieguldījumu līdzfinansējuma" shēmu, ko apstiprināja 2004. gada februārī.
- (30) Slovēnija arī ziņoja, ka atbalsts, kas saņemts 1999. gadā, veidoja tikai SIT 18,1 miljonu (EUR 75 000) procentu likmes subsīdijās, SIT 11,5 miljonus (EUR 48 000) kā atbalsts nodarbinātībai, SIT 3,6 miljonus (EUR 15 000) kā atbalsts pētniecībai un attīstībai un SIT 1,1 miljons (EUR 4 600) kā atbalsts eksportam.
- (31) Pirmais iepriekšējā rindkopā minētais atbalsts, ko sākumā uzskatīja par pārstrukturēšanas atbalstu, bija tikai procentu likmes subsīdija, ņemot vērā to, ka procentu likmes Slovēnijā bija relatīvi augstas, salīdzinot ar ārvalstu procentu likmēm. Lai uzņēmumi varētu izmantot programmas priekšrocības, viens no nosacījumiem paredzēja, ka to kredītvērtējumam jābūt A, B, C vai D un pret tiem nedrīkst būt uzsākta bankrota procedūra. Uzņēmums pierādīja, ka tolaik tā kredītvērtējums bija A/B.

III. EK LĪGUMA 88. PANTA 2. PUNKTĀ PAREDZĒTĀS PROCEDŪRAS SĀKŠANAS IEMESLI

- (32) Komisija 2006. gada 16. maija vēstulē apgalvoja, ka minētie pasākumi veidoja jaunu atbalstu un tādējādi par tiem bija jāziņo atbilstīgi EK līguma 88. pantam un tie bija jāizvērtē saskaņā ar 87. pantu. Līdz ar to Komisija atkārtoti atgādināja, ka attiecīgie kritēriji ir juridiski saistošs akts, uz kuru pamatojoties kompetentā valsts iestāde uzņemas piešķirt valsts atbalstu, kas pieņemts 2004. gada maijā.
- (33) Turklāt Komisija puda šaubas par šā pasākuma atbilstību kopējam tirgum, jo īpaši 1999. gada Kopienas pamatnostādņem attiecībā uz valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai⁽⁶⁾, minot šādus iemeslus:
- Komisija nebija pārliecināta, vai uzņēmumam bija grūtībās nonākuša uzņēmuma parastās pazīmes, jo tā pārdošanas apjomi 2003. gadā pieauga un krājumi 2002. gadā samazinājās. Turklāt nebija skaidrs, vai uzņēmums ir lielākas grupas daļa,

- nebija skaidrs, kā uzņēmums iecerējis atjaunot tā ilgtermiņa dzīvotspēju, jo trūka datu par finanšu prognozēm,
- nebija skaidrs, vai uzņēmums sniedza būtisku pašu ieguldījumu pārstrukturēšanā, nezinot, no kādiem avotiem ņemt līdzekļus,
- netika sniegta tirgus analīze, lai pamatotu kompensējošu pasākumu trūkumu,
- atbilstība vienreizējas palīdzības ("one time, last time") principam bija apšaubāma, jo uzņēmums jau 1999. gadā bija saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu.

IV. SLOVĒNIJAS IESTĀŽU KOMENTĀRI

- (34) Slovēnija uzstāj, ka valsts atbalsts uzņēmumam *Novoles Straža* tika piešķirts pirms Slovēnijas pievienošanās Eiropas Savienībai, jo valsts ekonomiskais risks bija zināms jau pirms pievienošanās.
- (35) Otrkārt, Slovēnija gribēja kļūdēt Eiropas Komisijas šaubas attiecībā uz to, vai *Novoles Straža* pieder lielākai uzņēmumu grupai, skaidrojot īpašuma struktūru Slovēnijā, kas iepriekš izklāstīta, un labojot akcionāru līdzdalības procentu uzņēmumā.
- (36) Treškārt, Slovēnija pierādīja, ka *Novoles Straža* ir "grūtībās nonācis uzņēmums", plašāk paskaidrojot finanšu grūtību vispārējo būtību, ar kurām uzņēmums saskāries kopš 1999. gada (par to liecina pieaugošie krājumi un parādi, mazāki pārdošanas apjomi, lai arī neparastu apstākļu dēļ 2002. gadā bija vērojams pieaugums), sasniedzot kulmināciju, kad nebija iespējams saņemt ārējo finansējumu 2004. gadā.
- (37) Ceturtkārt, Slovēnijas iestādes sniedza informāciju, kas norāda, ka uzņēmuma *Novoles Straža* stratēģija ir balstīta uz tirgus izpēti un prognozēm, kuras apstiprina salīdzinoši augstu mēbeļu pārdošanas apjomu.
- (38) Piektkārt, attiecībā uz kompensācijas pasākumiem Slovēnija iesniedza tirgus pētījumu, kas liecina, ka *Novoles Straža* tirgus daļa attiecīgo produktu tirgū ES-25 valstīs ir ļoti maza. Slovēnijas iestādes arī norādīja, ka *Novoles Straža* atrodas atbalstāmā reģionā EK līguma 87. panta 3. punkta a) apakšpunkta nozīmē.

⁽⁶⁾ Kopienas pamatnostādnes attiecībā uz valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 288, 9.10.1999., 2. lpp.).

- (39) Visbeidzot, attiecībā uz iepriekš saņemto valsts atbalstu Slovēnija izlaboja dažas pārrakstīšanās kļūdas par saņemtajam naudas summām, visupirms apliecināja, ka palīdzība, kas sākotnēji apzīmēta kā pārstrukturēšanas palīdzība, nebija piešķirta uzņēmuma glābšanai un pārstrukturēšanai saskaņā ar pamatnostādnēs sniegto atbalsta definīciju.

V. ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS

1. Valsts atbalsta esība

- (40) Saskaņā ar EK līguma 87. pantu ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un, kas rada vai draud radīt konkurences traucējumus, dodot priekšroku atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķu preču ražošanai, ciktāl šāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm, veido nesaderīgu valsts atbalstu, ja vien to nepamato ar EK līguma 87. panta 2. un 3. punktu.

- (41) Komisija atzīmē, ka atbalstu piešķir individuālam uzņēmumam no valsts līdzekļiem. Tas skaidri attiecas uz tiešu piešķirumu, kā arī garantiju, īpaši, ja uzņēmums nonācis grūtības un aizņēmumam ir 100 % nodrošinājums⁽⁷⁾. Garantija ļāva uzņēmumam nodrošināt lielāku aizņēmumu nekā tas būtu iespējams bez garantijas.

- (42) Tā kā pastāv saplākšņu tirdzniecība starp Slovēniju un citām dalībvalstīm, pasākums var uzlabot atbalsta saņēmēja stāvokli salīdzinājumā ar citiem konkurentiem Slovēnijā un ES. Tādējādi atbalsts kropļo konkurenci un iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm. Attiecīgi Komisija uzskata, ka šie pasākumi uzņēmuma *Novoles Straža* atbalstam ir valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

2. Jauna valsts atbalsta esība

- (43) Slovēnijas iestādes apšaubīja Komisijas tiesības izvērtēt atbalstu saskaņā ar EK līguma 87. un 88. pantu, apgalvojot, ka atbalsts tika piešķirts pirms pievienošanās. Lēmumā uzsākt procedūru Komisija skaidroja, ka, lai secinātu vai atbalsts ir īstenots pirms vai pēc pievienošanās, atbilstošais kritērijs ir juridiski saistošs likums, ar kuru kompetentās valsts iestādes lemj par atbalsta piešķiršanu⁽⁸⁾. Ja pirms pievienošanās šāda lēmuma

nav, pasākums veido jaunu atbalstu, pat ja valsts ekonomiskais risks bija iepriekš zināms.

- (44) Komisija pieturas pie saviem sākotnējiem secinājumiem, ka saistošais likums saskaņā ar kuru kompetentās valsts iestādes uzņēmās piešķirt atbalstu, nestājās spēkā pirms pievienošanās. Attiecīgi Slovēnijas noteikumi nosaka, ka atbalsts piešķirams ar valdības lēmumu pēc atbildīgās ministrijas priekšlikuma. Lai arī atbalsta piešķiršanai patiešām ir vajadzīgi neatkarīgas ekspertu komisijas un atbildīgās ministrijas lēmumi, ar tiem nepietiek, lai atbalstu piešķirtu. Gala lēmumu par finansēm pieņem valdība. Šajā gadījumā valdības lēmums tika pieņemts 2004. gada 27. maijā un Slovēnija iestājās Eiropas Savienībā 2004. gada 1. maijā. Tādēļ minētie pasākumi veido jaunu atbalstu un par tiem ir jāziņo atbilstīgi EK līguma 88. pantam, un tie jāizvērtē saskaņā ar 87. pantu.

3. Atbalsta pasākumu atbilstība

- (45) Ņemot vērā to, ka minētais atbalsts ir pārstrukturēšanas atbalsts, tas ir saderīgs ar kopējo tirgu, ja tas atbilst kritērijiem, kas noteikti 1999. gada Kopienas pamatnostādnēs (turpmāk tekstā "pamatnostādnes")⁽⁹⁾, minot šādus iemeslus.

- (46) Ņemot vērā Slovēnijas komentārus un informāciju, kas iegūta izmeklēšanas gaitā, Komisija ir nonākusi pie šādiem secinājumiem par punktiem, pamatojoties uz kuriem ir uzsākta formāla procedūra.

3.1. Piešķiršanas kritēriji

- (47) Ņemot vērā Slovēnijas iesniegto informāciju, Komisija uzskata, ka uzņēmuma rādītāji, kā izklāstīts 24.–27. punktā, liecina, ka uzņēmums faktiski bija nonācis grūtībās laikā, kad minētais atbalsts tika piešķirts. Komisija īpaši atzīmē, ka grūtības 2000.–2004. gadā bija tendences daļa un nevis vienkārši atsevišķs gadījums 2003. gadā. Turklāt Slovēnijas iestādes sniedz pietiekamus pierādījumus, kas liecina, ka 2004. gadā uzņēmums pats nevarētu pārfinansēt tā īstermiņa parākus. Tas nav pretrunā ar faktu, ka uzņēmumam izdevās panākt daļēju pārfinansēšanu bez atbalsta, jo tika sniegta augsta līmeņa drošības garantijas, kuras uzņēmums nevarētu sniegt par visa apjoma pārfinansēšanu.

⁽⁷⁾ Skatīt Komisijas Paziņojuma par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā 2.1.2. un 4.2. punktu (OV C 71, 11.3.2000., 14. lpp.).

⁽⁸⁾ Skatīt lēmumu par procedūras uzsākšanu (sal. 1. zemsvītras piezīme), 20. punkts un turpmākie punkti.

⁽⁹⁾ Tā kā atbalsts tika piešķirts 2004. gada maijā, atbalsts tika izvērtēts pēc 1999. gada pamatnostādnes, t. i., Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 288, 9.10.1999., 2. lpp.).

- (48) Komisija arī atzīmē Slovēnijas paskaidrojumus attiecībā uz uzņēmuma *Novoles Straža* piederību. Ņemot vērā uzņēmuma *Novoles Straža* institucionālo īpašnieku pasivtāti un mazos kapitāla resursus un atlikušās īpašnieku grupas sadrumstalotību, Komisija atzīst, ka uzņēmums nevarēja no akcionāriem iegūt nepieciešamos līdzekļus. To pašu iemeslu dēļ un ņemot vērā faktu, ka lielākajam akcionāram pieder 22 % no *Novoles Straža* akciju kapitāla, Komisija atzīst, ka *Novoles Straža* nepieder uzņēmumu grupai.
- (49) Attiecīgi Komisija atzīst, ka uzņēmumam *Novoles Straža* bija tiesības saņemt pārstrukturēšanas atbalstu.

3.2. Dzīvotspējas atgūšana

- (50) Komisija lēmumā par procedūras uzsākšanu norādīja, ka nebija skaidrs, kā pārstrukturēšanas plāns nodrošinās *Novoles Straža* ilgtermiņa dzīvotspējas atgūšanu. Tas galvenokārt attiecas uz piecu gadu finanšu prognozēm, norādot, kā uzņēmums varētu atgūt stabilitāti pēc pārstrukturēšanas pasākumiem. Komisija atzīmēja, ka Slovēnija nav iesniegusi pieprasīto informāciju, lai Komisija varētu novērtēt *Novoles Straža* iespējamo attīstību saskaņā ar pārstrukturēšanas plānu.
- (51) Procedūras laikā Slovēnija iesniedza papildu informāciju, kas minēta 21. un 22. punktā. Šī informācija adekvāti izskaidro šo pieņēmumu pamatojumu. Komisija atzīmē, ka pārdošanas apjoma prognozes uzņēmumā *Novoles Straža* šobrīd var šķīst optimistiskas, zinot, ka 2005. un 2006. gadā nozarē bija sīva konkurence no Tālajiem austrumiem, kuras rezultātā veidojās pārāk liels piedāvājums un spiediens pazemināt cenas. Tomēr nav skaidrs, vai šī informācija jau bija zināma 2004. gada sākumā. Turklāt Komisija 2006. gadā pārliecinājās, ka "saplākšņu ražošana līdz ar patēriņu pēdējos gados ir augusi, kā arī dažos segmentos izveidojies spēcīgs eksporta tirgus" ⁽¹⁰⁾. Tā kā Komisijas rīcībā nav pretrunīgas informācijas, kas varētu apšaubīt uzņēmuma vai pašas Komisijas pieņēmumus, tai nav pamata tos apstrīdēt. Tādēļ Komisija uzskata, ka prognozes ir pārliecinošas, un tāpēc šaubas šajā jautājumā ir klievētas.
- (52) Lēmumā uzsākt procedūru Komisija arī apgalvo, ka pārstrukturēšanas plāns paredz vairākus iekšējos pasākumus, kas īstenošanas gadījumā, varētu mainīt situāciju uzņēmumā. Izmeklēšanas gaitā Komisija uzzināja, ka

uzņēmums vēl nav īstenojis visus pārstrukturēšanas pasākumus. Saskaņā ar Slovēnijas iestāžu teikto iemesli tam, cita starpā, bija novēlota valsts atbalsta saņemšana un darbības rezultāti, kas bija sliktāki nekā plānots. Šajā kontekstā Komisija vērs uzmanību uz to, ka saskaņā ar pārstrukturēšanas plānu, tehniskā pārstrukturēšana jāfinansē no paša uzņēmuma līdzekļiem. Tomēr šāda nepilnība nebija iepriekš pamanāma un to pat varētu attaisnot ar faktu, ka valsts atbalstam faktiski jāprobežojas ar mazāko iespējamo, īpaši attiecībā uz dalībvalsti, kas uzņemas šādu plānu ⁽¹¹⁾ pirms pievienošanās. Šajā īpašajā gadījumā Komisija neuzskatīs šo trūkumu ka pietiekamu iemeslu, lai apšaubītu dzīvotspējīga pārstrukturēšanas plāna esību. Tomēr Komisija gribētu atgādināt, ka atbalsta apstiprināšana ir obligāta un atkarīga no pārstrukturēšanas plāna ieviešanas (43. punkts) un tās norise tiks uzraudzīta (46. punkts).

- (53) Tādēļ Komisija sagaida, ka Slovēnija saskaņā ar pamatnostādņu 46. punktu iesniegs vismaz divus uzraudzības ziņojumus – vienu par 2007. gadu līdz 2008. gada janvāra beigām, savukārt par 2008. gadu līdz 2009. gada janvāra beigām –, kuros būs sīka informācija par uzņēmuma finansālajiem rezultātiem un veiktajiem ieguldījumiem. Komisija piezīmē, ka, pat ja uzņēmums atgūs stabilitāti, neveicot visus ieguldījumus, iespējams, tam būs jāatmaksā daļu no valsts atbalsta, ja plānotie ieguldījumi netiks pilnībā izmantoti ⁽¹²⁾.

3.3. Atbalsta stingra ierobežošana

- (54) Atbalsts ir arī stingri ierobežots. Īpaši Komisija šaubās vai uzņēmums ir pietiekami daudz ieguldījis savus līdzekļus. Saskaņā ar pamatnostādņu 40. punktu atbalsts ir jāierobežo līdz minimumam, kas vajadzīgs uzņēmuma dzīvotspējas atjaunošanai, atbalsta saņēmējiem ir jāveic būtisks ieguldījums no saviem līdzekļiem pārstrukturēšanas plānā.
- (55) Slovēnijas iestāžu paskaidrojumi par pašu ieguldījumu, kā norādīts 27. punktā, ir pietiekami izsmeltoši, lai ļautu Komisijai pārbaudīt, vai uzņēmums ir ieguldījis pietiekoši no līdzekļiem, kas iegūti no ieguldījumu atsaukšanas laika posmā no 2005. gada līdz 2008. gadam, kas veido 30,5 % no pārstrukturēšanas izmaksām. Turklāt Komisija atzīmēja, ka uzņēmums *Novoles Straža* ir ieguvis ārējo finansējumu, kas sasniedz 8,5 %.

⁽¹¹⁾ Skatīt pamatnostādņu 32. punktu. Saistības attiecībā uz plānu jau bija pirms pievienošanās, tikai atbalsts bija piešķirts vēlāk.

⁽¹²⁾ Skatīt Komisijas 2006. gada 13. septembra lēmumu, Lieta Nr. 350/2006 MSO (OV C 280, 18.11.2006., 4. lpp.).

- (56) Tajā pat laikā Komisija atgādina, ka tā nevar uzskatīt nolietojumu par pašu ieguldījumu, jo tas nav uzņēmumam pieejamu līdzekļu avots un ir atkarīgs no turpmākām darbībām, kas ir valsts piešķirtā atbalsta rezultāts⁽¹³⁾.
- (57) Attiecībā uz iepriekš minēto Komisija var kopumā atzīt par paša uzņēmuma ieguldījumu 39 %, ko var uzskatīt par lielu ieguldījumu saskaņā ar 1999. gada pamatnostādņiem⁽¹⁴⁾.
- (58) Turklāt atbalsts ir ierobežots līdz minimumam, lai atjaunotu uzņēmuma dzīvotspēju, zinot, ka atbalsts sedz neatliekamas refinansēšanas vajadzības īstermiņa aizņēmumiem, kuriem pienācis atmaksāšanas termiņš un tādējādi nepiešķir uzņēmumam papildu likviditāti.

3.4. Kompensācijas pasākumi

- (59) Saskaņā ar pamatnostādņu 35. un 36. pantu ir jāveic pasākumi, lai pēc iespējas mazinātu atbalsta negatīvo ietekmi uz konkurentiem. Tomēr saskaņā ar pamatnostādņu 36. punktu šādi kompensācijas pasākumi nav vajadzīgi, ja atbalsta saņēmēja daļa attiecīgajā tirgū ir niecīga. Šajos gadījumos kompensācijas pasākumi tādējādi nav nosacījums, lai atzītu atbalstu par saderīgu ar kopējo tirgu.
- (60) Komisija neapstrīd Slovēnijas iestāžu apgalvojumus, ka uzņēmums *Novoles Straža* ir aktīvs vairākos produktu tirgos, tostarp saplākšņa, krēslu un citu mēbeļu tirgū. Attiecībā uz saplākšni Komisija atzīmē, ka uzņēmumu apvienošanās gadījumā "tirgus izpēte lielā mērā ir apstiprinājusi, ka dažāda veida koka produkti, kā saplākšnis, kokšķiedras plātnes, neapstrādātas kokskaidu plātnes un pārklātas kokskaidu plātnes, dekoratīvie lamināti (HPL/CPL) un koka paneļu komponenti mēbeļu un celtniecības rūpniecībā pieder atsevišķiem produktu tirgiem⁽¹⁵⁾".
- (61) Lai definētu attiecīgo tirgu, Slovēnija ir iesniegusi Komisijai tirgus pētījumu, kas norāda tirgus daļas attiecīgajam produktu tirgum ES-25 valstīs. Šajā sakarā Komisijai nav

iemesla atkāpties no pamatnostādņu 20. zemsvītras piezīmē paustā pieņēmuma, ka attiecīgais tirgus ir EEZ. Komisija iepriekš veica tirgus izpēti Eiropas kokskes apstrādes nozarē (tostarp attiecībā uz kokskaidu plātnēm) uzņēmumu apvienošanās gadījumā⁽¹⁶⁾ un secināja, ka attiecīgais tirgus bija plašāks nekā valsts tirgus un tam ir vismaz reģionāls pārrobežu raksturs. Tas izveidojies lielas pārrobežu tirdzniecības rezultātā. Līdzīgas tirdzniecības plūsmas saplākšņa tirgū apstiprina Komisijas ekspertu sniegtos datus (arī *Novoles Straža* tirdzniecības apgrozījums Kopienas valstīs veido 60 % no kopējā apjoma). Turklāt pārrobežu tirgus attiecas uz aptuveni 1 000 km attālumu atkarībā no produkta pievienotās vērtības, t. i., attālums bija lielāks pārklātiem produktiem salīdzinājumā ar nepārklātajiem produktiem. Tā kā saplākšnis ir augstākas kvalitātes ražojums un eksports galvenokārt attiecas uz finierētu saplākšni, transportēšanas izmaksas saplākšnim ir mazāk svarīgas nekā kokskaidu plātnēm). Ņemot vērā iepriekš minēto Komisija uzskata, ka attiecīgais tirgum *Novoles Straža* ražotajiem produktiem jābūt, ja ne visai EEZ vai ES-25, tad vismaz ES-25 lielākajai daļai.

- (62) Zinot, ka uzņēmuma *Novoles Straža* tirgus daļa ES-25 nepārsniedz 0,13 % un šī daļa uzņēmumam ir jāpalielina ne mazāk kā divkārt, ja tirgus samazinātos uz pusi, Komisija uzskata, ka daļība tirgū turpmāk ir mazāka par 1 %, un ņemot vērā to, ka tirgus iekļauj ievērojamu skaitu mazos un vidējos ražotājus, šo daļu var uzskatīt par nelielu⁽¹⁷⁾. Attiecīgi kompensācijas līdzekļu izmantošana nav nepieciešama, lai nodrošinātu valsts atbalsta atbilstību kopējam tirgum.

3.5. Citi atbalsta veidi

- (63) Nobeigumā Slovēnija ir sniegusi Komisijai pietiekami daudz informācijas par visiem citiem saņemtā atbalsta veidiem, lai dotu iespēju labi novērtēt vienreizējas palīdzības principu. Saskaņā ar šo principu, kas minēts pamatnostādņu 48. punktā un turpmākajos punktos, Komisija nevar apstiprināt pārstrukturēšanas atbalstu uzņēmumam, kas iepriekš ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu. Komisija uzskata, ka pēc šā principa jāņem vērā jebkurš pārstrukturēšanas atbalsts, kas piešķirts 10 gadu laikā pirms minētā atbalsta piešķiršanas, neskatoties uz to vai pirmais atbalsts piešķirts pirms valsts pievienošanās ES.

⁽¹³⁾ To apstiprināja Komisijas 2006. gada 22. februāra lēmumā lietā Nr. 464/05 *AB Kauno* (OV C 270, 7.11.2006., 5. lpp., 17. punkts) un attiecībā uz naudas plūsmu saskaņā ar 1999. gada pamatnostādņiem, Komisijas lēmums lietā C-19/2000 *TGI* (OV L 62, 5.3.2002., 30. lpp., 106. punkts) un lietu C-30/1998 *Wildauer Kurbelwelle* (OV L 287, 14.11.2000., 51. lpp., 52. punkts).

⁽¹⁴⁾ Skatīt Komisijas lēmumus par lietu C39/2000 *Doppstadt* (OV L 108, 30.4.2003., 8. lpp., 74. punkts) un lietu C33/1998 *Babcock Wilcox* (OV L 67, 9.3.2002., 50. lpp.).

⁽¹⁵⁾ Komisija 28.6.2006. lēmums, Lieta Nr. COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, 11. punkts.

⁽¹⁶⁾ Komisija 28.6.2006. lēmums, Lieta Nr. COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, 13. punkts.

⁽¹⁷⁾ Vismaz attiecībā uz citiem paraugiem saskaņā ar 1999. gada pamatnostādņiem, skatīt Komisijas Lēmumu lietā C-3/2005 *FSO* (OV C 100, 26.4.2005., 2. lpp., 38. punkts un turpmākie punkti).

(64) Komisija atzīmē, ka iepriekš uzņēmums nav saņēmis pārstrukturēšanās atbalstu. Īpaši, kas attiecas uz atbalstu, kurš sasniedz SIT 18,1 miljonu (EUR 75 000), kas piešķirts 1999. gadā kā procentu likmes subsīdija, Komisijas šaubas, ka tas veidoja pārstrukturēšanās atbalstu, ir kļiedētas, jo tajā laikā uzņēmumam bija A/B kredītreitings. Tādējādi to nevar uzskatīt par grūtībās nonākušu uzņēmumu un atbalstu nevar uzskatīt par pārstrukturēšanas atbalstu, kas var pārkāpt pēdējās reizes atbalsta principu.

(65) Turklāt Komisija atzīmē, ka Slovēnijas iestādes, izlabojot pārrakstīšanās kļūdu iepriekš sniegtajā informācijā, ko tās pielaida lēmumā par procedūras uzsākšanu, kas nozīmē, ka visi atbalsta pasākumi, kas minēti šajā lēmumā pēc būtības ir *de minimis*⁽¹⁸⁾. Turklāt Slovēnijas iestādes ir izskaidrojušas, ka viss atbalsts tika piešķirts pirms pievienošanās ar mērķi, kas nav paredzēts pārstrukturēšanai. Tā kā atbalsta novērtējums nav Komisijas kompetencē un arī fakts, ka uzņēmums bija nonācis grūtībās, neveido pārstrukturēšanas atbalstu saskaņā ar 1999. gada pamatnostādņem⁽¹⁹⁾, pēdējās reizes princips nav pārkāpts ar iepriekš piešķirto atbalstu.

VI. SECINĀJUMI

(66) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka minētais atbalsts ir pārstrukturēšanas atbalsts, kas atbilst attiecīgajām pamatnostādņēm, t. i., 1999. gada pārstrukturēšanas pamatnostādņēm. Tiek secināts ka, lai arī Slovēnija ir nelikumīgi piešķirusi pārstrukturēšanas atbalstu uzņēmumam *Novoles Straža*, pārkāpjot EK līguma 88. panta 3. punktu, valsts atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsts, ko Slovēnija ir piešķirusi uzņēmumam *Novoles Straža*, ir saderīgs ar kopējo tirgu EK līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta un 1999. gada Kopienas pamatnostādņu attiecībā uz valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai, nozīmē.

2. pants

1. Pārstrukturēšanas plānu īsteno pilnībā. Veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu plāna īstenošanu.

2. Plāna īstenošanu uzrauga, pamatojoties uz gada ziņojumiem, kurus Slovēnija nosūta Komisijai. Ziņojumu par darbībām 2007. gadā iesniedz līdz 2008. gada janvāra beigām, ziņojumu par darbībām 2008. gadā iesniedz līdz 2009. gada janvāra beigām. Ziņojumos ir sīka informācija par uzņēmuma finanšu rādītājiem un veiktajiem ieguldījumiem.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Slovēnijas Republikai.

Briselē, 2007. gada 10. jūlijā

Komisijas vārdā —
Komisijas locekle
Neelie KROES

⁽¹⁸⁾ Komisijas 2001. gada 12. janvāra Regula (EK) Nr. 69/2002 par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 10, 13.1.2001., 30. lpp.).

⁽¹⁹⁾ Tas var atšķirties saskaņā ar 2004. gada pamatnostādņu 20. punktu.